

PELASTUSSUUNNITELMA

Kiinteistö Oy Suomussalmen Vuokratalot / Metsärinteentie 2

Tämä pelastussuunnitelma on laadittu yhteistyössä Safetum pelastusvalvojan ja kiinteistön edustajien kanssa.

Laadittu: 15.03.2019

Viimeksi päivitetty: 15.03.2019

Päivittäjä: Safetum pelastusvalvoja

Tämä pelastussuunnitelma täyttää kaikki pelastuslain ja valtioneuvoston asetuksen pelastustoimesta asettamat vaatimukset kiinteistön pelastussuunnitelmalle. Suunnitelman on laatinut Safetum pelastusvalvoja.

Sisällysluettelo

1. PELASTUSSUUNNITELMAN SÄÄDÖSTAUSTA	3
2. SUUNNITELMAN JAKELU JA PÄIVITTÄMINEN	4
3. KOHTEEN YLEISTIEDOT	6
4. TURVALLISUUSHENKILÖSTÖ JA TEHTÄVÄT	8
5. ALENTUNEEN TOIMINTAKYVYN VAIKUTUS POISTUMISEDELLYTYKSIIN	10
6. KIINTEISTÖ-, PALO- JA HENKILÖTURVALLISUUDEN HALLINTA	11
7. PALOTURVALLISUUSLAITTEET JA JÄRJESTELYT	22
8. RISKIEN ARVIOINTI JA JOHTOPÄÄTELMÄT	24
9. TOIMINTAOHJEITA ONNETTOMUUSTILANTEISIIN	33
10. VÄESTÖNSUOJAN SUUNNITELMA	53

1. PELASTUSSUUNNITELMAN SÄÄDÖSTAUSTA

Tämä pelastussuunnitelma täyttää pelastuslain (379/2011) sekä valtioneuvoston asetuksen pelastustoimesta (407/2011) asettamat vaatimukset kiinteistön pelastussuunnittelulle.

Tämä pelastussuunnitelma on **tarkoitettu asukkaiden turvallisuuden edistämiseksi ja viihtyisän asumisen turvaamiseksi.**

Tämä pelastussuunnitelma antaa asukkaille ja muille kiinteistön käyttäjille tietoa tulipalojen ja muiden vaaratilanteiden ehkäisemiseksi tähtäävästä toiminnasta sekä ennaltaehkäisevistä toimenpiteistä kiinteistössä. Suunnitelmasta selviää myös miten rakennusta käytetään turvallisesti sekä toimitaan oikein vaaratilanteissa. Suunnitelman painopisteenä ovat onnettomuuksien ennalta ehkäisy ja normaali- sekä poikkeusolojen varautumisjärjestelyt.

Pelastussuunnitelmaa ei laadita viranomaisia varten, vaan kiinteistön turvallisuuden edistämiseksi.

Turvallisuuden ylläpito

Turvallisuus on jokaisen perusoikeus, mutta meillä jokaisella on vastuu siitä, ettemme omalla toiminnallamme vaaranna toisten tai omaa turvallisuutta. Pelastuslaki velvoittaa ylläpitämään kiinteistön turvallisuutta. Lisäksi laki velvoittaa ehkäisemään vaaratilanteita ja varautumaan sellaisiin pelastustoimenpiteisiin, joihin omatoimisesti kohteessa kyetään. Laki edellyttää myös huolehtimaan, että rakennus ja sen ympäristö pysyy sellaisessa kunnossa, että tulipalon tai muun onnettomuuden vaara on vähäinen ja pelastustoiminta onnettomuustilanteessa on mahdollista. Kiinteistön turvallisuuden ylläpidosta vastaa kiinteistön omistaja ja haltija.

Toimenpiteitä turvallisuuden ylläpitämiseksi

Pelastuslaki velvoittaa taloyhtiötä omatoimiseen varautumiseen. Se edellyttää:

- Pelastussuunnittelua ja suunnitelman pitämistä ajantasalla
- Pelastussuunnitelman jalkauttamista ja perehdytystä asukkaille ja kiinteistössä toimiville
- Asukkaiden turvallisuustietouden ja -osaamisen edistämistä koulutuksin, turvallisuustiedottein sekä ohjein
- Kiinteistön vuosittaista pelastustarkastusta tai turvallisuuskävelyä
- Asukkaiden, kiinteistössä toimivien ja kiinteistön omistajan välistä turvallisuusviestintää turvallisuustilanteessa tapahtuvista muutoksista ja kehitysehdotuksista

Pelastuslaki velvoittaa omatoimiseen varautumiseen. Pelastussuunnitelmassa tulee olla vaarojen ja riskien arvioinnin johtopäätelmä, kuvaus rakennuksen ja toiminnassa käytettävien tilojen turvallisuusjärjestelyistä, kuvaus asukkaille annettavista ohjeista onnettomuuksien ehkäisemiseksi sekä onnettomuus- ja vaaratilanteissa toimimiseksi, sekä selvitys muista mahdollisista kohteen omatoimiseen varautumiseen liittyvistä toimenpiteistä. Lisäksi suunnitelmassa on selvitettävä, miten pelastuslain mukainen omatoiminen varautuminen toteutetaan poikkeusoloissa.

Pelastussuunnitelma on pidettävä ajan tasalla ja siitä on tiedotettava tarvittavalla tavalla asianomaisen kiinteistön asukkaille sekä muille, joiden on osallistuttava pelastussuunnitelman toimeenpanoon.

2. SUUNNITELMAN JAKELU JA PÄIVITTÄMINEN

Pelastuslain mukaan pelastussuunnitelma tulee pitää ajantasalla. Muuttuneet tiedot tulee päivittää suunnitelmaan viipymättä.

Perusteena on mm.

- Lakisääteinen päivittäminen ja ajantasaisuus
- Turvallisuuden kehittäminen ja edistäminen
- Turvallisuusohjeiden päivittäminen tai kehittäminen sekä uusiminen
- Kiinteistön tai tilojen käyttötarkoitus muuttuu
- Turvallisuushenkilöstössä/organisaatiossa tapahtuvat muutokset
- Kiinteistön peruskorjauksen ja väestönsuojan peruskorjauksen yhteydessä
- Kiinteistön turvallisuustoiminnassa tapahtuu selkeä muutos
- Suojaustasossa tapahtuvat muutokset: turvallisuustekniikan muutokset, rakenteelliset muutokset, toiminnalliset muutokset

Pelastussuunnitelman laadinnasta ja päivittämisestä on vastuussa kiinteistön omistaja ja haltija. Pelastussuunnitelmasta tulee tiedottaa kiinteistön asukkaita, osakkaita ja muita kiinteistössä toimivia, joiden on osallistuttava pelastussuunnitelman toimeenpanoon.

Tutustumalla ja perehtymällä tähän kiinteistön pelastussuunnitelmaan voidaan varmistua, että jokaiselle on annettu riittävät ohjeet kiinteistön turvallisuustoimintaan ja vaara- ja onnettomuustilanteiden varalle. Turvallisuutta voidaan edistää ja siitä voidaan viestiä turvallisuusohjeilla ja ajankohtaisilla turvallisuustiedotteilla.

Turvallisuudesta voidaan viestiä ja asukkaiden turvallisuusosaamista kehittää monella tavalla. Kiinteistössä voidaan järjestää johdettu turvallisuuskävely tai turvallisuusasioita voidaan käsitellä yhteisten talkoiden tai kokouksien yhteydessä. Keskustelu turvallisuusasioista lisää kaikkien turvallisuustietoutta ja näin parantaa kiinteistön turvallisuustasoa. Neuvoja ja ohjeita löytyy myös pelastuslaitoksen verkkosivulta.

Turvallisuus on yhteinen asiamme!

Suunnitelman päivityshistoria

Toimenpide	Suorittaja	Pvm
Pelastussuunnitelma laadittu	Eeva Lavikka	15.03.2019

3. KOHTEEN YLEISTIEDOT

Nimi	Kiinteistö Oy Suomussalmen Vuokratalot / Metsärinteentie 2
Osoite	Metsärinteentie 2
Postinumero	89600
Postitoimipaikka	Suomussalmi
Yritystunnus	1071533-3
Rakennusluokitus pääluokka	Asuinrakennukset
Rakennusluokitus alaluokka	Rivi- ja ketjutilat
Kunta	Suomussalmi
Lähiö/kylä	Siikaranta
Rakennusvuosi	1994
Talotyyppi	Rivitalo
Rakennusaine	Tiili
Kattotyyppi	Harjakatto
Rakennusten lukumäärä	4
Kerrosten lukumäärä	1
Huoneistojen lkm	18
Sähköpääkeskuksen sijainti	C-talon pääty
Lämmitysmuoto	Kaukolämpö
Lämmönjakohuoneen sijainti	C-talon pääty
Veden pääsulun sijainti	Lämmönjakohuone
Ilmanvaihto	Koneellinen poisto
Ilmanvaihdon katkaisu	Sähköpääkeskuksesta tai huoneistokohtaisesti sulaketaulusta ja sulkemalla ilmanvaihtoaukot ja -venttiilit sekä mahdolliset ilmanvaihtolaitteet
Kokoontumispaikan sijainti	Sisäpihalla oleva leikkipaikka
Varakokoontumispaikan sijainti	Tarvittaessa siirtyminen turvallisempaan paikkaan

Hätänumerot ja muut viranomaisyhteydet

YHTEYSTIEDOT

Pelastuslaitos	112 (Yleinen hätänumero)
Ambulanssi	112 (Yleinen hätänumero)
Poliisi	112 (Yleinen hätänumero)
Rikosuhripäivystys	Auttava puhelin 0203 16116 Puhelimessa päivystetään ma-ti klo 13-21 ja ke-pe klo 17-21. Se tarjoaa rikoksen uhrille mahdollisuuden keskustella henkilön kanssa, joka ymmärtää mitä rikoksen kohteeksi joutuminen voi merkitä.
Myrkytystietokeskus	0800 147 111 tai 09 471 977
Hätänumero 112	Palokunta, sairaankuljetus ja poliisi

Liittyminen kaupungin väestönsuojelun ja pelastustoimen järjestelmään

Pelastusviranomainen antaa poikkeusolojen johtokeskustiedot toimeenpanovaiheessa. Väestöhälytínjärjestelmää kokeillaan jokaisen kuukauden ensimmäisenä arkimaanantaina kello 12.00. Hälyttimien äänet on tarkoitettu kuulumaan ainoastaan ulkoalueella.

Alueesi pelastustoimen yhteystiedot

Kainuun Pelastuslaitos

<http://www.kainuunpelastuslaitos.fi>

Opintie 1

87100 KAJAANI

Neuvonta: 08 6155 3100

Telefax: 08 6155 3101

Virkasähköposti: pelastuslaitos@kaipe.fi

Sähköpostit muotoa: etunimi.sukunimi@kaipe.fi

Hätätapauksissa soita 112

4. TURVALLISUUSHENKILÖSTÖ JA TEHTÄVÄT

Suunnitelmaan nimetty turvallisuushenkilöstö huolehtii kiinteistön turvallisuuskunnosta.

Tehtävät kiinteistön turvallisuuden hallinnassa

Kiinteistön omistaja	• Tietää velvoitteet turvallisuusjärjestelyissä • Vastaa talosuojelun toteuttamisesta ja johtaa turvallisuusvalmisteluja • Vastaa asukkaille ja toimijoille tiedottamisesta • Järjestää taloudelliset edellytykset turvallisuustekijöiden toteuttamiselle • Ottaa vastaan asukkaiden ja turvallisuushenkilöstön esitykset talon turvallisuuden kehittämisestä • Ylläpitää kiinteistön pelastussuunnitelmaa • On tietoinen vakuutusyhtiön suojeluohjeista ja noudattaa niitä
Turvallisuusvastaava / Kiinteistöpäällikkö	• Osallistuu ja järjestää tarpeen mukaan koulutuksia • Laatii, ylläpitää ja päivittää pelastussuunnitelman vuosittain
(Mikäi turvallisuusvastaavaa ei ole erikseen nimetty, vastaa kiinteistön omistaja ja haltija myös mainituista tehtävistä)	• Laatii ja ylläpitää kiinteistön turvallisuusohjeistusta • Motivoi asukkaita turvalliseen asumiseen • Tiedottaa ja opastaa asukkaita ja kiinteistössä toimivia turvallisuuteen liittyvissä asioissa • Pitää tarvittaessa yhteyttä pelastusviranomaisiin ja osallistuu kiinteistössä suoritettaville viranomaistarkastuksille • Raportoi turvallisuusasioista ja tekee turvallisuutta edistäviä esityksiä • Tietää ja osaa oikeat alkutoimet erityyppisissä häiriötilanteissa ja opastaa sekä neuvoa asukkaita häiriötilanteiden varalta • Suorittaa kiinteistössä vuosittain pelastustarkastuksen • Valvoo turvallisuusmääräysten noudattamista kiinteistössä • Neuvoa ja ohjeistaa asukkaita vaara- ja vahinkotilanteiden varalta
Kiinteistönhuolto	• Tietää turvallisuusjärjestelyihin liittyvät velvoitteet • Osallistuu tarvittaessa kiinteistön turvallisuustyöhön • Valvoo turvallisuusmääräysten noudattamista kiinteistössä (kiinteistöhuollollisesta näkökulmasta) • Opastaa tarvittaessa asukkaita • On tietoinen talon turvallisuusohjeista ja noudattaa niitä

**Aukkaat ja muut
kiinteistössä
toimivat**

- Omaavat oikean asenteen turvallisuustekijöihin
- Huolehtivat asuinhuoneistonsa/tilan palovaroittimen toimintakunnosta
- Tietävät ja osaavat oikeat alkutoimenpiteet erityyppisissä häiriötilanteissa
- Varautuvat omakohtaisesti erityyppisiin häiriötilanteisiin
- Noudattavat talokohtaisia turvallisuusohjeita
- Ilmoittavat havaitsemistaan puutteista ja vioista

Kiinteistön johto

Isännöitsijä	Leena Kela
Yritys	Kiinteistö Oy Suomussalmen Vuokratalot
Puhelin	0447774000
Sähköposti	leena.kela@suomussalmi.fi

Kiinteistöhuolto

Kiinteistöhuolto	Kiinteistö Oy Suomussalmen vuokratalot
Muoto	Huoltoyhtiö
Puhelin	0447774000
Päivystys	0400 220950

5. ALENTUNEEN TOIMINTAKYVYN VAIKUTUS POISTUMISEDELLYTYKSIIN

Pelastuslain lähtökohta on, että jokaisen henkilön on palon sattuessa voitava itse poistua rakennuksesta tai hänet on voitava muutoin pelastaa. Asukkaiden ja muiden kiinteistössä toimivien kannalta tärkeitä toimintakyvyn osia ovat havaintokyky, ymmärryskyky ja liikuntakyky. Toimintakyvyn aleneminen voi vaarantaa omatoimisen pelastautumisen tai voi lisätä toisaalta tulipalon syttymisen todennäköisyyttä. Tämä turvallisuustekijä on hyvä tiedostaa, jos naapurissasi asuu henkilöitä, joiden toimintakyky on mahdollisesti alentunut.

Toimintakyvyn aleneminen vaikuttaa asukkaan toimintaedellytyksiin

- Omatoiminen pelastautuminen onnettomuus- ja vaaratilanteessa vaikeutuu
- Kyky muiden varoittamiseen uhkaavasta vaaratekijästä heikkenee
- Mahdollisuus omatoimiseen alkupalon sammuttamiseen (alkusammutus) vaikeutuu tai estyy kokonaan
- Kyky ilmoittaa uhkaavasta vaaratilanteesta viranomaisille heikkenee (hätäilmoitus)

Jokaisen kiinteistössä asuvan on hyvä tiedostaa mahdolliset riskit. Jos tiedät naapurissasi asuvan henkilöitä, joiden toimintakyky on alentunut esimerkiksi vanhuksia, liikuntarajoitteisia tai sokeita, onnettomuustilanteessa pyri varmistamaan myös heidän turvallinen poistumisensa rakennuksesta ja hälytää paikalle viranomaisapua.

Jokaisella on velvollisuus auttaa ja jokaisella on oikeus saada apua

6. KIINTEISTÖ-, PALO- JA HENKILÖTURVALLISUUDEN HALLINTA

Asuinhuoneiston rakenteellinen turvallisuus ja poistumisedellytykset

- Jokainen asukas on velvollinen huolehtimaan asuinhuoneistonsa uloskäytävien esteettömyydestä ja avoimuudesta
- Jokainen asuinhuoneisto ja tekninen tila ovat omia palo-osastoja
- Asukkaiden tulee huolehtia huoneistokohtaisten palovaroittimien toimintakunnosta. Huoneiston jokaista alkavaa 60m² kohden tulee olla vähintään yksi palovaroitin
- Ensisijaisesti asuinhuoneistosta poistutaan pääoven kautta ulos yhteiselle kokoontumispaikalle. Tutustu myös vaihtoehtoisiin poistumisreitteihin ja -mahdollisuuksiin

Varastotilojen paloturvallisuus

- Varastotilojen kulkureiteillä ja käytävillä ei saa säilyttää tavaraa
- Yhteisissä ja yleisissä varastotiloissa (esim. pyörävarasto, häkkivarastot) ei saa säilyttää helposti syttyviä tai palavia nesteitä tai kaasuja
- Tilojen ovet tulee pitää suljettuna ja lukittuina
- Lukitukseen ja oviin liittyvistä vioista tulee ilmoittaa kiinteistöhuoltoon

Piha-alue ja pelastustie

- Pelastustielle ei saa pysäköidä autoja, kasata lunta, laittaa valaistuspylväitä, istutuksia eikä mitään muutakaan liikennettä estävää
- Asukkaat ja kiinteistössä toimivat voivat vaikuttaa palokunnan toimintamahdollisuuksiin ja asukkaiden turvallisuuteen huolehtimalla siitä, että pelastustiet pysyvät aina vapaina

- Pelastustie tulee merkitä tieliikenneasetuksen (182/1982) 21 §:n mukaisella tekstillisellä lisäkilvellä. Pelastustie-merkkiä ei käytetä, mikäli pelastustietä ei ole merkitty rakennuksen rakennuslupa-asiakirjaan
- Kiinteistön omistajan ja haltijan sekä toiminnanharjoittajan on osaltaan huolehdittava siitä, että hälytysajoneuvoille tarkoitetut ajotiet ja muut kulkuyhteydet (pelastustiet) pidetään ajokelpoisina ja esteettöminä ja, että ne on merkitty asianmukaisesti. (Pelastuslaki 11§)
- Rakennuksen välittömässä läheisyydessä ei saa säilyttää mitään palavaa materiaalia

Pysäköinti

- Pysäköinti on sallittu vain merkityillä paikoilla. Kulkuväylät ja pelastustiet tulee pitää vapaina ja esteettöminä
- Lämmitystolppien kannet tulee pitää kiinni ja lukittuina. Lämmitysjohto tulee irrottaa aina pistorasiasta käytön jälkeen
- Lisäksi tulee huomioida, että ulkona tulee käyttää vain ulkokäyttöön tarkoitettuja sähkölaitteita

Kattolumi ja lumen vaikutus asukkaiden turvallisuuteen

- Talvella tulee seurata rakennuksien ulko-ovien toimivuutta. Lumi ja sohjo voivat kulkeutua oven ja kynnyksen väliin ja estää ovea sulkeutumasta
- Rakennuksen omistajan tai haltijan taikka hänen edustajansa on huolehdittava siitä, ettei rakennuksesta tai muun alueella olevan rakennelman katolta putoava lumi tai jää taikka muu esine/aine aiheuta vaaraa ihmisille tai omaisuudelle
- Jokainen asukas voi osaltaan edistää turvallisuutta ja ilmoittaa vaaratilanteista kiinteistöhuoltajalle tai kiinteistön omistajalle

Kuivaushuone

- Kuivaushuone on tarkoitettu ainoastaan pyykin kuivaamiseen
- Mikäli kuivaushuoneessa on kuivauslaite, tutustu ennalta kuivauslaitteen käyttöohjeisiin
- Varmista, että ikkunat ja ovet ovat kiinni kuivauksen aikana
- Kuivauslaitetta ei saa käyttää yöllä, kuivauksesta mahdollisesti aiheutuvan melun vuoksi
- Kuivaimen välittömään läheisyyteen (0,4 - 0,5 m) ei saa asettaa mitään paloriskin vuoksi
- Kuivaushuoneessa olevat pyykit tulee noutaa tilasta heti pesu- ja kuivausvaiheen jälkeen. Jätä tila siistiin kuntoon. Jokainen voi osaltaan huolehtia tilojen siisteydestä ja järjestyksestä sekä edistää turvallisuutta ja yleistä viihtyvyyttä

Leikkipaikan turvallisuus

- Leikkipaikan omistaja/haltija on velvollinen huolehtimaan leikkipaikan turvallisuudesta ja asianmukaisesta kunnosta. Kulutusturvallisuuslain 920/2011 mukaan leikkipaikan käytön turvallisuus tulee varmistaa ja sen kuntoa tulee valvoa
- Ilkivallan mahdollisuus on aina olemassa ja leikkivälineet kuluvat normaalissa käytössä. Lisäksi talvikauden jälkeen leikkivälineisiin on voinut syntyä vaurioita, jotka tulee tarkastaa ennen kesäkauden alkua
- Leikkivälineiden rakenteiden on oltava ehjiä ja tukevia. Lahoja, ruosteisia, rikkiäisiä, kuluneita tai puuttuvia osia tai löystyneitä liitoksia ei saa olla. Rakenteista ei saa työntyä esiin nauloja, pultteja, ruuveja, muttereita tai teräväkärkisiä tai -reunaisia metalliosia. Materiaaleista ei saa myöskään irrota tikkuja. Leikkipaikalla tulee olla asianmukaiset turva-alueet ja -alustat. Ilmoita havaitsemistasi puutteista kiinteistöhuoltoon
- Jokaisen velvollisuuksiin kuuluu ilmoittaa havaitsemistaan puutteista tai vaurioista leikkipaikalla. Eläinten ulkoiluttaminen on kielletty lasten leikkeihin varatuilla paikoilla. Leikkipaikka on tarkoitettu lapsille, - ei koirille tai kissoille

Jätteiden käsittely

- Jäteastiat on tarkoitettu vain kotitalousjätteelle - isokokoiset remonttijätteet ym. kuuluu asukkaan itse toimittaa jätekeskukseen. Asukkaiden velvollisuus on itse toimittaa jäteastioihin kuulumattomat tavarat hyötyjätekeskukseen
- Jäteastiat ovat usein tuhopolttojen kohteena. Tämän vuoksi jätteet tulee laittaa jäteastioihin, eikä jäteastioiden viereen

Alkusammutuskalusto ja määräaikaistarkastus

- Alkusammutuskalustolla tarkoitetaan yhden henkilön käytössä olevia, palon alkujen sammuttamiseen suunniteltuja laitteita, kuten pikapaloposteja ja käsisammuttimia. Laitteiden tulee olla kohteessa tai sen välittömässä läheisyydessä helposti saatavilla
- Kiinteistön omistaja, haltija tai toiminnanharjoittaja on vastuussa alkusammutuskaluston toimintakelpoisuudesta ja hänen on huolehdittava alkusammutuskaluston teknisistä tarkastuksista ja huollosta voimassa olevien määräysten mukaisesti

Kiinteistön alkusammutusvalmius

Varastotilojen käytävällä 2 käsisammutinta.

Alkusammutuskaluston tarkastukset ja huolto

Käsisammuttimet

- Kiinteistön tilat on varustettu käsisammuttimilla
- Jokaisen kiinteistön käyttäjän tulee tutustua alkusammuttimien sijaintiin ja käyttöohjeisiin

Sisällä ja/tai tasaisissa olosuhteissa säilytettävät käsisammuttimet

- Käsisammuttimen tarkastus on tehtävä kahden vuoden välein, jos käsisammutinta säilytetään kuivissa ja tasalämpöisissä sisätiloissa
- Nestesammuttimien enimmäishuoltoväli on viisi vuotta. Muiden käsisammuttimien enimmäishuoltoväli on kymmenen vuotta. Ensimmäisen huollon ajankohta määräytyy käsisammuttimen valmistusajankohdasta
- Lisäksi käsisammutin on huollettava jokaisen käyttökerran jälkeen. Käsisammutin on huollettava myös silloin, kun tarkastus antaa siihen aiheutta, kuitenkin vähintään valmistajan tai maahantuojan ohjeissa mainituin huoltovälein

Jokaisen huolellisuus- ja toimintavelvollisuus

- Jokaisen asukkaan on oltava huolellinen tulipalon tai muun onnettomuuden välttämiseksi
- Jokainen joka havaitsee onnettomuuden sattuneen tai tulipalon syttyneen on velvollinen ryhtymään välittömiin toimenpiteisiin onnettomuuden rajoittamiseksi ja avun hälyttämiseksi
- **Yleinen hätänumero on 112**

Ilmoitusvelvollisuus muutos- ja kunnossapitotöistä

- Muutos- ja kunnossapito töistä on aina sovittava etukäteen kiinteistön omistajan kanssa
- Aina ennen asuinhuoneiston muutos- ja kunnossapitotöihin ryhtymistä tulee varmistua, onko suoritettava työ ilmoitusvelvollisuuden piiriin kuuluva toimepide. Varmista asia kohteen omistajalta
- Ilmoitusvelvollisuuden lisäksi kiinteistössä tehtäville tulitöille tarvitaan aina tulityölupa ja tulityöntekijältä voimassa oleva tulityökortti
- Tulityölupaa ei tarvita kun kyseessä on ns. vähäisen palovaaran työt, joita ovat esimerkiksi sähköjuotostyö ja kuuman ilman käyttö (enintään 200 C) olosuhteissa, joissa tulen syttymis- ja leviämiskaava on vähäinen koko työn ajan

Tekniset tilat

Rakennuksen tekniset tilat ovat omia palo-osastoja, eikä niissä saa säilyttää mitään ylimääräistä tavaraa. Tekniset tilat tulee merkitä siten, että pelastustoiminta hätätilanteessa on mahdollista. Tilojen sijainti tulee opastaa ulko-ovelta saakka.

Lämmönjakohuone

Sijainti: C-talon pääty

Sähköpääkeskus

Sijainti: C-talon pääty

Veden pääsulku

Sijainti: Lämmönjakohuone

7. PALOTURVALLISUUSLAITTEET JA JÄRJESTELYT

Yleiset vaatimukset

PALVAROITIN

- Palovaroitin on pakollinen jokaisessa asuinhuoneistossa. Asunnon jokaisen kerroksen tai tason alkavaa 60 m² kohden on oltava vähintään yksi palovaroitin. Varoittimen toimintakunnosta on vastuussa huoneiston haltija tai omistaja
- Palovaroittimet on testattava vähintään kerran kuukaudessa (tai valmistajan ohjeen mukaisesti). Varoitin on pidettävä toimintakunnossa ja palovaroittimet tulee puhdistaa liasta ja pölystä kerran vuodessa. Puhdistus tehdään valmistajan ohjeiden mukaisesti.
- Sijoita palovaroitin kattoon keskelle huonetta sellaiseen paikkaan, johon savu pääsee leviämään esteettä
- Asenna palovaroitin vähintään 50 senttimetrin päähän seinästä, nurkasta tai kattopalkista
- Palovaroitinta ei suositella asennettavan keittiöön tai kosteisiin tai erittäin pölyisiin tiloihin / huomioi palovaroittimen soveltuvuus tiloihin

ALKUSAMMUTTIMET

- Sisätiloissa olevat sammuttimet tulee tarkastaa 2 vuoden välein valtuutetun sammutinhuolto liikkeen toimesta
- Tärinälle ja lämmönvaihtelulle alttiina olevat sammuttimet tulee tarkastaa vuosittain
- Sammuttimet tulee huoltaa viiden vuoden välein
- Sammuttimen ns. käyttöikä on yleensä kymmenen vuotta

ILMANVAIHTO-HORMISTON PUHDISTUS

- Ilmanvaihtokanavien puhdistusväli on enintään 10 vuotta (SM:n asetus ilmanvaihtolaitteistojen puhdistuksesta)
- Kiinteistössä tehtävän ilmanvaihtokanavien puhdistuksen yhteydessä väestönsuojallisissa kiinteistöissä on suositeltavaa puhdistaa myös väestönsuojan jakokanavisto

SÄHKÖTARKASTUS

- Asuinkiinteistöjen sähköasennusten määräaikaistarkastus ei ole pakollista, vaan ainoastaan suositeltavaa
- Sähköasennusten määräaikaistarkastus suositellaan tehtävän noin 10 - 15 vuoden välein

8. RISKIEN ARVIOINTI JA JOHTOPÄÄTELMÄT

Onnettomuuksien ehkäisyyn luetaan onnettomuuksien yleinen ehkäisy ja siihen liittyvä viranomaisten yhteistyö, rakennusten turvallinen käyttö, viranomaisvalvonta, valistus ja neuvonta, tulen sekä palovaarallisten aineiden ja laitteiden huolellinen käsittely. (PeL 19§) Pelastuslaki 379/2011 15§ velvoittaa rakennuksen tai kohteen haltijaa tekemään kohteesta vaarojen ja riskien arvioinnin ja esittämään johtopäätelmät riskien hallitsemiseksi.

Turvallisuusriskien kartoittamisella, arvioinnilla ja seurannalla pyritään ennaltaehkäisemään ihmisiin, omaisuuteen ja ympäristöön kohdistuvia vaaratekijöitä. Tunnistettujen riskitekijöiden perusteella on laadittu lakisääteinen riskien arvioinnin johtopäätelmät.

Riskikartoituksessa on huomioitu muun muassa tulipalon, vesivahingon, sähkökatkoksen, pommiuhan tai sairauskohtauksen, tapaturmien, säteily- ja kaasuvaaran, myrskyvaurioiden sekä ulkopuolisten vaikutukset kiinteistön toimintaan.

Pelastussuunnitelman lopussa olevat kiinteistön turvallisuus- ja toimintaohjeet ovat tarkoitettu kiinteistön asukkaille ja kiinteistössä toimiville heidän viihtyvyytensä ja turvallisuutensa edistämiseksi sekä turvaamiseksi. Turvallisuusohjeiden tarkoituksena on ennaltaehkäistä onnettomuus- ja vaaratilanteita ja niiden syntymistä sekä ohjeistaa asukkaita toimimaan oikein onnettomuus- ja vaaratilanteissa.

Selostus vaarojen ja riskien arvioinnin johtopäätelmistä

Tulipalo

Kohde tai riskitekijä

- Huolimaton tupakointi tai tupakointi sisätiloissa
- Tupakointi vuoteessa
- Huolimaton tulenkäsittely
- Piha-alueella tai sen välittömässä läheisyydessä tapahtuva autopalo
- Sähkölaitteiden tai kodinkoneiden oikosulusta syttyvä tulipalo
- Pölylle unohtunut kahvinkeitin tai leivänpaahtin
- Violliset tai rikkinäiset sähkölaitteet
- Keittiön kuumalle liedelle unohtunut ruoka
- Keittiössä syttyvä rasvapalo
- Roska-astian, irtaimen omaisuuden tai auton tuhopoltto

Tulipalosta aiheutuvat mahdolliset seuraukset

- Savuvahingot, omaisuusvahingot, henkilövahingot, kuolema

Johtopäätelmät ja toimenpiteet

- Huolehditaan palovaroittimien toimintakunnosta (asunnon jokaisen kerroksen tai tason alkavaa 60 m² kohden on oltava vähintään yksi palovaroitin)
 - Tarvittaessa hankitaan alkusammutusvälineistöä sammutusvalmiuden parantamiseksi
 - Huolehditaan asuinhuoneiston ja kiinteistön uloskäytävien avoimuudesta ja esteettömyydestä
 - Tehdään vuosittain kiinteistön pelastustarkastus ja korjataan havaitut puutteet
 - Tarkastetaan määrävälein rakennuksen palo-osastointi ja korjataan havaitut puutteet
 - Huolehditaan palavien ja syttyvien nesteiden asianmukaisesta säilytyksestä
 - Piha-alueen tuhopolttoriskien tarkastus
 - Ohjeistetaan asukkaita ja kiinteistössä toimivia ennaltaehkäisemään vaaratekijöitä
 - Puututaan paloturvallisuutta vaarantavaan toimintaan
 - Seurataan sähkölaitteiden kuntoa ja poistetaan käytöstä violliset laitteet
 - Leivänpaahtimen säännöllinen puhdistaminen. Mikäli leivänpaahtin on säännöllisessä käytössä, tulisi muruset puhistaa paahtimesta kerran viikossa. Ole varovainen, etteivät paahtimen vastuslangat vaurioitu. Likaiset tai vaurioituneet vastuslangat voivat aiheuttaa laitteistopalon
 - Keittiön sähkölaitteiden kunnan seuranta ja kunnossapito
 - Huolehditaan rakennuksen ja tilojen säännöllisestä huoltotoiminnasta
 - Huolehditaan asianmukaisista vakuutuksista
 - Varaudutaan jälkivahinkojen torjuntaan
- Evakuointitilanteessa kokoontumispaikka on: Sisäpihalla oleva leikkipaikka

Tapaturma tai sairaskohtaus

Kohde tai riskitekijä

- Liukastuminen tai kompastuminen
- Sydäninfarkti, aivoinfarkti, aivoverenvuoto
- Pyörtyminen, epilepsia tai epilepsia kohtaus
- Katolta putoava lumi ja jää
- Kaatuminen portaissa
- Sähköisku tai muu sähkötapaturma
- Sähkölaitteiden huolimaton käyttö tai kielletty korjaus

Tapaturmasta tai sairaskohtauksesta aiheutuvat mahdolliset seuraukset

- Henkilövahingot, omaisuusvahingot, kuolema

Johtopäätelmät ja toimenpiteet

- Säännöllinen siivous
- Huolehditaan yleisestä järjestyksestä ja siisteydestä
- Huolehditaan piha-alueen ja mahdollisen leikkipaikan kunnosta
- Sauna ja pesutilojen säännöllinen siivous ja puhdistus
- Asukkaiden toiminta ja turvallisuusohjeet
- Talvella liukkaudentorjunta
- Riittävä piha- ja sisävalaistus
- Talvella lumi ja jäätilanteen seuranta sekä tarvittaessa lumen pudottaminen
- Puututaan läheltä piti -tilanteisiin viivytyksettä ja tehdään tarvittavat toimenpiteet vastaavanlaisten tilanteiden varalle
- Huolehditaan asianmukaisista vakuutuksista

Varkaus, vahingonteko tai muu uhkatekijä

Kohde tai riskitekijä

- Asiaton oleskelu kiinteistön alueella tai sisätiloissa
- Asukkaiden kiinteään tai irtaimeen omaisuuteen kohdistuva vahingonteko tai varkaus (auto, polkupyörä, asuinhuoneisto, moottoripyörä)
- Aseellinen välikohtaus kiinteistössä, joka vaarantaa asukkaiden turvallisuuden
- Pihakalusteiden, valaistuksen, ikkunoiden tai ovien vahingoittaminen
- Graffitit

Aiheutuvat seuraukset

- Omaisuusvahingot, henkilövahingot, henkinen kärsimys

Johtopäätelmät ja toimenpiteet

- Varastotilojen ja ovien lukitsemisesta huolehtiminen
- Lukitukseen ja ovien toimintaan liittyvistä vioista ilmoittaminen kiinteistöhuoltajalle tai kiinteistön omistajalle
- Varmuuslukkojen, saranatappien, ovisilmien ja varmuusketjujen hankinta ja asennus
- Viranomaisyhteistyö
- Arvoesineiden kuvaaminen ja merkitseminen
- Nopea graffittien ja töhryjen puhdistus
- Asukkaiden toiminta ja turvallisuusohjeet sekä muu turvallisuusviestintä
- Huolehditaan asianmukaisista vakuutuksista
- Varaudutaan jälkivahinkojen torjuntaan

LVI - vahingot ja muut vahinkotekijät

Kohde tai riskitekijä

- Putkivuoto ja vesivahinko
- Myrsky, rajuilma, tulva
- Erilaiset luonnonilmiöt
- Rakenteiden pettäminen ja vesivahinko
- Kylmälaitteiden ja pesukoneiden rikkoontuminen
- Sähkökatkos
- Viat LVI - järjestelmässä

Aiheutuvat seuraukset

- omaisuusvahingot, henkilövahingot, toiminnan keskeytyminen, taloudelliset menetykset, kuolema

Johtopäätelmät ja toimenpiteet

- Viranomaisyhteistyö onnettomuustilanteessa
- Aukkaiden turvallisuusohjeet ko. tilanteiden varalle
- Putkiston ja rakenteiden kunnon seuranta
- Putkiston kuntoarvio ja putkiremontti
- Piha-alueen kunnossapito ja huolto
- Varautuminen pitkäaikaisiin sähkökatkoksiin ja kotivaran ylläpito (Kotivara)
- Laitteiston ja tekniikan huolto toteutetaan ainoastaan ammattilaisten toimesta
- Asuinhuoneistojen huoneistoremonttien asianmukainen valvonta ja dokumentointi
- Kodinkoneiden valvottu käyttö
- Astianpesukoneen suodattimien puhdistus kerran kuukaudessa
- Pesukoneen nukkasihdin puhdistaminen määrävälein
- Jääkaapin ja pakastimen takaosan imurointi määrävälein ja kunnon seuranta
- Rakennuksen katon ja rännien kunnon seuranta sekä puhdistus
- Huolehditaan asianmukaisista vakuutuksista
- Varaudutaan jälkivahinkojen torjuntaan

Kaasu- ja säteilyvaara

Kohde tai riskitekijä

- Lähialueella tapahtuva suuronnettomuus
- Ydinaseen käyttö, sota, sotatila
- Onnettomuus radioaktiivisen aineen tai jätteen käsittelylaitoksella/alueella
- Suuronnettomuus ydinvoimalassa
- Vaarallisen kaasun vuotaminen ilmaan tai ympäristöön

Aiheutuvat seuraukset

- säteily sairaudet, paikalliset vammat, sikiövauriot, kuolema
- Pienikin säteilyannos lisää syöpäriskiä hieman

Johtopäätelmät ja toimenpiteet

- Väestönsuojelulliset toimenpiteet ja viranomaisyhteistyö onnettomuustilanteessa
- Kotivaran ylläpito
- Siirrytään sisälle, suljetaan tiiviisti ovet, ikkunat, tuuletusaukot ja ilmastointi. Tiiviyttä voi parantaa vielä esim. maalarinteipillä. Paras paikka oleskella on rakennuksen keskiosissa ikkunattomissa tiloissa.
- Suojataan elintarvikkeet ja juomavesi muovipusseihin tai tiiviisiin astioihin. Jääkaappi ja pakastin antavat hyvän suojan.
- Säteilyvaaratilanteessa varmistetaan, että jokaisessa asunnossa on hälytys kuultu ja ensimmäiset toimintaohjeet ymmärretty oikein (Henkilövahinkojen minimointi)

TULITÖIDEN PALOTURVALLISUUS

Pelastuslain mukaan ryhdyttäessä tulitöihin on huolehdittava riittävästä varotoimista.

Tulityöt

Tulityöt ovat töitä, joissa syntyy kipinöitä tai joissa käytetään liekkiä tai muuta lämpöä ja jotka aiheuttavat palovaaraa. Näitä tulitöitä ovat muun muassa sähkö- ja kaasuhitsaustyöt, kaasujuotostyöt, kuumailmapuhallintyöt, polttoleikkaustyöt sekä metallien hionta ja katkaisu laikkaleikkaimella. Katto- ja vedeneristysalan tulitöitä ovat vedeneristystyöt, joissa käytetään liekkiä tai muuta lämpöä ja jotka aiheuttavat palovaaraa. Näitä ovat esimerkiksi eristettävän alustan kuivaaminen liekillä tai kuumalla ilmalla ja bitumin kuumentaminen bitumipadassa.

Tilapäisellä tulityöpaikalla työskentelevältä ja tulityöluvan myöntäjältä edellytetään tulityökorttikoulutusta. Vakituinen tulityöpaikka on erityinen tulitöiden tekemiseen varattu palo-osasto tai muu ympäristöstään rajattu alue, jossa tulityöt voidaan tehdä turvallisesti. Vakituisella tulityöpaikalla työskentelevältä ei edellytetä tulityökorttia.

Kiinteistössä tehtävissä tulitöissä noudatetaan voimassa olevia tulityöstandardeja ja vakuutusyhtiöiden suojeluohjeita.

Vähäisen palovaaran työt

Vähäisen palovaaran työt ovat töitä, joissa tulen syttymis- ja leviämisvaara on vähäinen. Vähäisen palovaaran töitä ovat esimerkiksi sähköjuotostyö ja kuuman ilman käyttö (enintään 200°C) olosuhteissa, joissa tulen syttymis- ja leviämisvaara on vähäinen koko työn ajan. Näissä töissä ei edellytetä tulityöluvaa, eikä tulityökorttikoulutusta.

Tulityösuunnitelma

Tulityösuunnitelma on kirjallinen suunnitelma tulitöiden sekä katto- ja vedeneristysalan tulitöiden turvallisesta tekemisestä. Tulityösuunnitelmassa määritellään mm. tulityökäytännöt.

Tulitöihin ja lupa-asioihin liittyen tulee ottaa yhteyttä

Tulitöiden yhteyshenkilö	Leena Kela
Yhteyshenkilön sähköposti	leena.kela@suomussalmi.fi
Yhteyshenkilön puhelin	0447774000

VÄESTÖNSUOJELU POIKKEUSOLOISSA

Toiminnan jatkaminen poikkeusoloissa

Poikkeusoloja ovat:

- taloudellinen kriisi tai suuronnettomuus
- sota, sodan uhka tai sen jälkitila
- muiden valtioiden välinen sota tai sodanuhka

Toiminnan jatkaminen poikkeusoloissa

- Poikkeusoloissa viranomainen päättää suojautumistoimenpiteistä. Tarvittaessa viranomainen osoittaa suojautumispaikan kiinteistön asukkaille.
- Suomessa väestönsuojapaikka löytyy noin 3,8 miljoonalle ihmiselle
- Lain mukaan omatoimisen varautumisen järjestämistä valvovat ja ohjaavat pelastusviranomaiset.
- Poikkeusoloissa kunnan väestönsuojelua johtaa kunnan väestönsuojelun johtokeskus.
- Kun Suomea tai sen tiettyä aluetta uhkaa radioaktiivinen laskeuma, viranomaiset aloittavat tehostetun säteilyvalvonnan ja antavat tarvittaessa välittömästi etukäteisohjeita ja määräyksiä väestönsuojelutoimenpiteiden käynnistämiseksi.

Säteilyvaara ja väestönsuojelu

Suomessa on käytössä seuraavat varoitus ja hälytysrajat

Viranomaishälytysraja

- 0,40 mikro Sv/h
- Viranomaiset aloittavat tehostetun säteilyvalvonnan ja -seurannan

Väestön varoitusraja ja kiinteistökohtaisen valmiuden kohottaminen

- 100 mikro Sv/h
- Viranomaiset varoittavat väestöä kohonneesta säteilyarvosta, jolloin suojaudutaan sisätiloihin. Sisätiloihin suojautuessa suljetaan ovet, ikkunat ja ilmanvaihto
- Kohotetaan kiinteistökohtaista valmiutta
- Aloitetaan väestönsuojan tyhjentäminen ja käyttökuntoon saattaminen. Aikaa on 72 tuntia. Suljetaan normaaliolojen ilmanvaihto ja varmistetaan viestiyhteyksien toimiminen
- Suoritetaan väestönsuojan varusteiden käyttöönotto ja jaetaan suojavarusteet suojeluhenkilöstölle. Suojelujohdon, suojeluvalvojen ja suojelupalveluryhmien varusteiden jakamisesta vastaa suojelujohtajan määräämä henkilö. VSS- varusteet tulee säilyttää väestönsuojassa.
- Määrävälein suoritetaan säteilymittaus. Tulokset kirjataan ja tulosten perusteella suojelujohtaja voi antaa harkintaa käyttäen suojautumiskäskyn ennen viranomaismääräystä

Väestön hälytysraja

-
- Kun annosnopeus ylittää 1000 mikro Sv/h, niin viranomaiset antavat määräyksen suojautua väestönsuojoihin ulkohälyttimillä ja radion välityksellä.
 - Kiinteistössä suojaudutaan väestönsuojaan ja suojassa pysytään kunnes annosnopeudet ovat laskeneet turvalliselle tasolle. Suojassa noudatetaan suojan päiväohjelmaa. Viranomaiset antavat säteilytilanteen parantuessa luvan siirtyä kevennettyyn suojautumiseen. Tällöin voidaan liikkua kiinteistön sisätiloissa lyhyitä aikoja kerrallaan. Ulkona liikutaan vain suojavarusteissa ja suoritetaan tiedustelutoimintaa sekä tehdään säteilymittauksia
 - Kaikki säteilypölylle altistuneet tulee pestä huolellisesti ennen väestönsuojan suojatiloihin siirtymistä
 - Hälytystila puretaan viranomaisten määräyksestä tai luvalla

Evakuointi

Kun annosnopeus ylittää 500 mikro Sv/h voidaan suorittaa viranomaisten määräyksestä evakuointi. Tällöin ihmiset siirretään viranomaisten toimesta johdetusti vaara-alueelta turvaan ennalta suunnitellulle alueelle tai paikkakunnalle.

Evakuointi voidaan tehdä myös vain pienellä alueella, jolloin se käsittää esim. yhden kerrostalon, yhden korttelin tai sitä laajemmalla alueella. Poikkeusoloissa voidaan joutua tekemään laajempi evakuointi, joka käsittää osan kuntaa tai koko kunnan alueen. Tällainen evakuointi tulee toteuttaa 6 tunnin kuluessa ja siirtymismatka on arviolta n. 50 km. Oleskelu vieraalla paikalla on evakuointitilanteessa lyhytaikainen.

Evakuointitilanteessa voit ottaa mukaan vain välttämättömät varusteet:

- Pakkaukset eivät saa olla suurempia kuin itse jaksat kantaa
- Ota mukaan perusvaatetus (huomioi vuoden aika), tarvitsemasi lääkkeet, rahat, arvopaperit, henkilöllisyystodistukset ja sairausvakuutuskortit
- Varaa evästä ja juotavaa kahdeksi vuorokaudeksi

9. TOIMINTAOHJEITA ONNETTOMUUSTILANTEISIIN

HÄTÄILMOITUKSEN TEKEMINEN

Kun soitat hätänumeroon 112:

- vastaa kysymyksiin
- toimi annettujen ohjeiden mukaisesti
- lopeta puhelu vasta, kun saat luvan

Mikä on hätänumero 112?

- Suomessa on käytössä vain yksi hätänumero, 112
- Voit soittaa hätänumeroon 112 maksutta mistä tahansa puhelimesta ilman suuntanumeroa
- *Jos hätänumero on hetkellisesti ruuhkautunut, älä sulje puhelinta! Kuulet nauhoitteen, jossa kehoitetaan odottamaan hetki linjalla*
- Hätäpuheluihin vastataan mahdollisimman nopeasti ja aina soittamisjärjestyksessä

Kiireellisessä tilanteessa soita 112

Hätänumeroon 112 tulee soittaa aina kiireellisissä, todellisissa hätätilanteissa hengen, terveyden, omaisuuden tai ympäristön ollessa uhattuna tai vaarassa, tai jos on syytä epäillä näin olevan. Jos epäilet, onko kyseessä hätätilanne vai ei, on aina parempi soittaa hätänumeroon 112 kuin olla soittamatta.

Rauhallinen ja selkeä hätäilmoitus takaa nopean lisäavun

TOIMINTAOHJEET ONNETTOMUUSTILANTEESSA

- Arvioi tilanne ja selvitä, mitä on tapahtunut. Älä hätäännä
- Pelasta ensin hengenvaarassa olevat ja siirrä loukkaantuneet turvaan. Älä kuitenkaan vaaranna omaa tai muiden turvallisuutta
- Estä lisäonnettomuudet
- Tee hätäilmoitus yleiseen hätänumeroon 112
- Anna tarvittaessa hätäensiapua
- Opasta pelastajat paikalla

Kaikki osaavat auttaa. Vähintä mitä voit tehdä on soittaa 112!

HÄTÄENSIAPU

Hätäensiavulla tarkoitetaan henkeä pelastavaa ensiapua. Hätäensiaputoimenpiteillä pyritään turvaamaan loukkaantuneen hengitys ja verenkierto sekä estämään hänen tilansa huononeminen ammattiavun tulloon saakka. Ensiavun viivästymistä on vaikea korjata, siksi ensimmäiset minuutit ovat ratkaisevia.

Erilaisten ensiaputilanteiden tärkeimpiä toimenpiteitä

- Hengityksen ja sydämen toiminnan varmistaminen
- Voimakkaan verenvuodon tyrehtyttäminen
- Puhallus- ja paineluelvytyksen antaminen
- Potilaan tilan pahentumisen ehkäiseminen

Toiminta ensiaputilanteessa

- Arvioi tilanne. Selvitä, mitä on tapahtunut. Älä hätäänny
- Tee tarvittaessa hätäilmoitus yleiseen hätänumeroon 112. Muista opastaa pelastajat paikalle
- Pelasta ensin hengenvaarassa olevat ja siirrä loukkaantuneet turvaan. Älä vaaranna itseäsi tai muita auttaessasi
- Estä lisäonnettomuudet ja anna hätäensiapua
- Suojaa, rauhoita ja seuraa autettavan tilaa kunnes saat lisäapua. Seuraa autettavan tilannetta ja ilmoita muutoksista ammattiauttajille (esim. soittamalla uudelleen 112)
- Käyttäydy rauhallisesti

Näin autat tajutonta, hengittävää henkilöä:

- Selvitä ensimmäiseksi onko henkilö herätettävissä
- Jos hän ei herää, soita hätänumeroon 112 ja noudata annettuja ohjeita
- Tarkasta hengittääkö tajuton. Jos hän hengittää, käännä hänet kylkiasentoon

Näin elvytät:

- Mikäli autettavaa ei saa hereille ja hän ei hengitä normaalisti, avaa hengitystiet (taivuta päätä taaksepäin ja nosta leukaa). Aloita paineluelvytys
- Aseta toisen käden kämmenen tyvi keskelle rintalastaa ja toinen käsi sen päälle. Painele rintalastaa 30 kertaa painelutaajuudella 100 kertaa/minuutissa. Anna rintalastan painua alaspäin 4-5 cm
- Jatka puhalluselvytyksellä. Avaa uudestaan hengitystiet. Sulje autettavan sieraimet etusormella ja peukalolla ja paina huulesi tiivisti hänen suulleen. Puhalla 2 kertaa ilmaa keuhkoihin
- Jatka painelu-puhalluselvytystä rytmillä 30:2, kunnes vastuu siirtyy ammattihenkilölle, hengitys palautuu tai et enää jaksa elvyttää

TULIPALO

Tulipaloissa kuolee vuosittain arviolta noin sata suomalaista ja puolitoista tuhatta joutuu sairaalaan palovammojen takia. Jokainen voi vaikuttaa omalla toiminnallaan ennaltaehkäistäkseen onnettomuuksia.

Ennaltaehkäisy

- Huolehdi kotisi palovaroittimen toimintakunnosta ja pidä poistumisreitit avoimina ja esteettöminä
- Huolehdi kodin elektroniikan toimintakunnosta
- Uloskäytävillä ja varastojen kulkureiteillä ei saa säilyttää tavaraa turvallisen poistumisen varmistamiseksi

Toiminta tulipalotilanteessa

1. Pelasta vaarassa olevat ja siirrä loukkaantuneet turvaan
2. Yritä sammuttaa alkanut palo, jos se on turvallista
3. Hälytä apua hätänumerosta 112
4. Poistuessasi huoneistosta sulje ovet perässäsi
5. Varoita muita uhkaavasta tulipalosta
6. Siirry yhteiselle kokoontumispaikalle ja opasta palokunta paikalle

Mikäli palo on muualla ja savu estää poistumisen:

- **Jää** asuntoon/tilaan ja pysy rauhallisena
- Mene parvekkeelle tai ikkunan luo ja ilmaise sijaintisi herättämällä huomiota
- Jos tilaan alkaa tulla savua esimerkiksi oven raosta tai postiluukusta, pyri tukkimaan vuotokohdat kosteilla pyyhkeillä tai muilla tekstiileillä
- Noudata viranomaisen antamia käskyjä
- Tarvittaessa soita 112

- Evakuointitilanteessa kokoontumispaikka on: **Sisäpihalla oleva leikkipaikka**

ÄLÄ POISTU SAVUUN!

SISÄLLE SUOJAUTUMINEN JA YLEINEN VAARAMERKKI

Yleinen vaaramerkki

Yleinen vaaramerkki on yhden minuutin pituinen nouseva ja laskeva ääni, jossa nousevan ja laskevan jakson pituudet kumpikin ovat 7 sekuntia.

Väestöhälyttimien kokeiluajankohta on koko maassa kuukauden ensimmäinen arkimaanantai klo 12.00.

Kuultuasi yleisen vaaramerkin:

1. Mene sisälle
2. Sulje ikkunat, ovet ja tuuletusaukot. Pysäytä ilmanvaihto
3. Kuuntele ohjeita radiosta tai katso YLE Teksti-TV:n sivu 868
4. Vältä puhelimen käyttöä, jotta puhelinlinjat eivät tukkeutuisi
5. Älä poistu asunnostasi tai muustakaan tilasta ilman viranomaisen lupaa
6. Yleinen vaaramerkki kehottaa suojautumaan sisätiloihin
7. Viranomaisen määräyksestä suojaudutaan viranomaisen osoittamaan suojatilaan

Vaaramerkki voidaan antaa esim. seuraavissa tilanteissa: suuret tulipalot, joissa syntyy myrkyllistä kaasua, kaasuvaara, säteilyvaara sekä muut tilanteet, joissa väestöön kohdistuu välitön uhka.

Yleisen vaaramerkin aikana on pysyttävä sisätiloissa/noudatettava viranomaisen ohjeita niin kauan kunnes viranomaiset tiedottavat, että vaara on ohi tai kunnes annetaan Vaara ohi-merkki. Vaara ohi-merkki on yhden minuutin mittainen tasainen äänimerkki.

Sisälle suojautuminen

Sisällä suojautuminen voi olla tarpeen esimerkiksi silloin, kun lähistöllä on sattunut onnettomuus tai tulipalo, sekä säteilyvaaratilanteessa. Säteilyvaaratilanteessa viranomaiset antavat ohjeita radion ja TV:n välityksellä. Säteilyvaaratilanteessa joditabletti otetaan vain viranomaisen kehotuksesta ja yleiseen väestönsuojaan suojaudutaan viranomaisten määräyksestä.

Toiminta sisälle suojauduttaessa

- Pysy sisätiloissa
- Sulje ilmanvaihto ja ovet sekä muut mahdolliset kanavat/tuuletusaukot
- Mikäli vaara uhkaa ympäristöstä, avaa radio ja toimi viranomaisten ohjeiden mukaan
- Mikäli vaara uhkaa omassa talossa, ilmoita sijaintisi ikkunan kautta. Soita tarvittaessa 112

TOIMI VIRANOMAISTEN ANTAMIEN OHJEIDEN MUKAAN

KAASUVAARA

Kaasuvaaratilanne voi syntyä vaarallisten kemikaalien tai - aineiden valmistuksessa, varastoinnissa tai niiden kuljetuksessa tapahtuneen onnettomuuden seurauksena.

Mikäli kaasuvaaratilanne vaatii nopeaa suojautumista, tiedotetaan siitä ihmisille ulkohälyttimillä annettavalla yleisellä vaaramerkillä. Tällöin on siirryttävä sisätiloihin, suljettava koneellinen ilmanvaihto ja kuunneltava television ja radion välityksellä annettavia tarkempia toimintaohjeita.

- Jos olet ulkona, poistu sivutuuleen ja pyri suojautumaan sisätiloihin. Varoita muita
- Jos haistat kaasun, paina märkä vaate, ruoho- tai sammaltuppo suun eteen ja hengitä sen läpi
- Mikäli ajat autolla, sulje ilmanvaihto ja pyri ajamaan sivutuuleen pois vaara-alueelta
- Sisällä sulje ovet, ikkunat ja tuuletusaukot sekä ilmanvaihtolaitteet. Pysy sisätiloissa
- Avaa radio ja toimi annettujen ohjeiden mukaisesti. Vältä puhelimen käyttöä ettei puhelin verkko kuormitu

SÄTEILYVAARA

Säteilyvaaratilanteesta ja toimintaohjeista tiedotetaan ihmisille viipymättä television ja radion välityksellä.

Säteilyvaarassa suojaudutaan samoin kuin muissakin ympäristöonnettomuuksissa. Jos säteilyvaaratilanne vaatii nopeaa suojautumista, tiedotetaan siitä ihmisille ulkohälyttimillä annettavalla yleisellä vaaramerkillä. Tällöin on siirryttävä sisätiloihin ja kuunneltava televisiota ja radiota, joissa annetaan muut toimintaohjeet esimerkiksi joditablettien ottamisesta, elintarvikkeiden suojaamisesta sekä ulkona liikkumisesta.

- Siirry sisätiloihin
- Sulje ovet ja ikkunat sekä ilmanvaihtolaitteet sekä ilmanvaihtoaukot ja -venttiilit
- Avaa radio ja toimi annettujen ohjeiden mukaisesti
- Ota joditabletti vasta viranomaisen kehotuksesta
- Vältä puhelimen käyttöä, ettei puhelinverkko kuormitu

RIKOSTEN TORJUNTA

Pienillä toimenpiteillä voi torjua rikoksia ennakolta. Huolehdi kunnollisesta lukituksesta, merkitse ja valokuvaa omaisuutesi sekä varusta kotisi tarvittaessa hälytysjärjestelmällä.

Ennaltaehkäisy

- Huolehdi kiinteistön ja huoneistosi lukitsemisesta, kun liikut kiinteistössä
- Jos kadotat asuinhuoneistosi tai hallussasi olevat kiinteistön avaimet, ilmoita asiasta ensitilassa isännöitsijälle
- Älä luovuta avainta / ovikoodia ulkopuolisten käyttöön
- Ilmoita lukkoihin ja ovipumppuihin liittyvistä vioista kiinteistöhuollolle tai isännöitsijälle
- Murtosuojausta voi tehostaa hyvällä käyttö- ja varmuuslukolla ja murtosuojatapeilla
- Pidä varastosi ovet aina lukittuna, älä päästä ulkopuolisia kiinteistön varastotiloihin
- Valokuvaa etenkin arvokas omaisuutesi (esim. arvotaulut, -korut jne.)
- Poliisi tai pelastusviranomainen ei koskaan tule kotiisi pyytämättä tarkastamaan esimerkiksi arvo-omaisuutesi suojausta tai asuntosi lukitusta. Viranomaisilla on mukanaan virkamerkki/henkilökortti, jonka voi tarvittaessa pyytää näytettäväksi

Toiminta murron jälkeen

1. Hälytä välittömästi poliisi yleisestä hätänumerosta 112
2. Älä sotke rikospaikkaa. Älä koske esineisiin
3. Tiedustele, onko kukaan nähnyt tapahtumaa
4. Laadi luettelo anastetusta omaisuudesta ja toimita poliisille omaisuutesi merkintätiedot
5. Saatuasi poliisilta ilmoitusjäljennöksen, toimita se vakuutusyhtiöllesi korvauksen saamista varten

Ryöstö

Kyseessä on ryöstö, kun henkilö uhkaa käyttää väkivaltaa tai käyttää väkivaltaa ja anastaa toisen hallussa olevaa omaisuutta.

Toiminta ryöstötilanteessa

- Pyri olemaan rauhallisena ja käyttäydy neutraalisti
- Tottele ryöstäjän antamia käskyjä ja suhtaudu mahdolliseen aseeseen vakavasti
- Älä vaaranna omaa tai muiden turvallisuutta. Älä leiki sankaria
- Soita hätänumeroon 112 heti, kun voit sen tehdä ketään vaarantamatta. Viimeistään kun ryöstäjä on poistunut. Kuuntele saamiasi ohjeita ja toimi niiden mukaisesti
- Älä lähde seuraamaan ryöstäjää, mutta katso pakosuunta, mahdollinen pakoväline, ajoneuvon rekisterinumero yms. yksityiskohdat
- Paina mieleesi ryöstäjän tuntomerkit, puhetapa, liikkuminen yms. yksityiskohdat

Toiminta ryöstön jälkeen

- Pyydä paikalla olijoita pysymään paikalla, kunnes poliisi saapuu paikalle
- Suojaa alue, jossa ryöstäjä on liikkunut ja tai mihin hän on koskenut. Poliisi taltioi tekijän sormen- ja kengänjäljet sekä tekee rikospaikkatutkinnan
- Traumaattinen kokemus on aina syytä käydä läpi myös terveydenhuollon ammattilaisten kanssa

SÄHKÖKATKOS

- Jos valot sammuvat tai televisio vaikenee, kyse voi olla laiteviasta, sähkökatkosta tai kodin oman sähköverkon viasta
- Kokeile ensin syttyvätkö valot muissa huoneissa ja toimivatko muut kodinkoneet. Varmista sulaketaulusta, että sulakkeet ovat ehjät. Vaihda palanut sulake uuteen tai nosta vikavirtakatkaisin. Jos koko asunto on pimeä eivätkä mitkään laitteet toimi, pääsulake voi olla palanut
- Katso, onko naapurilla valo. Yleensä huoneistot, lähivalot ja lyhyet kadunpätkätkin kuuluvat samaan sähköverkkoon. Katso siksi, palavatko katuvalot tai sisävalot taloissa hieman kauempana. Jos valot ovat pois sieltäkin, kyseessä on kodin sähköverkkoa laajempi katko
- Kytke virta pois kaikista kodinkoneista ja laitteista sekä säädä liesi 0- asentoon
- Käyttäessäsi kynttilöitä noudata varovaisuutta
- Sähköyhtiöt valvovat jakeluverkkoaan ympäri vuoden. Siksi sähköyhtiöille ei tarvitse soittaa heti katkoksen alussa ja kertoa, että sähköt ovat poikki
- Odota, kunnes vika on korjattu ja sähköt palaavat
- Silloin, kun katko tuntuu pitkittyvän, saat sähköyhtiöltä tietoa katkon syystä ja ehkä arvion sen kestosta. Seuraa uutisia
- Jos vika on asunnon tai talon omassa verkossa eikä se korjaannu sulaketta vaihtamalla, soita kiinteistöhuoltoon. Korjaustöitä ei saa tehdä omin päin

Hanki sähkökatkon varalle:

- Taskulamppu tai esim. ladattava lyhty
- Kynttilöitä, tuikkuja ja tulitikkuja
- Paristokäyttöinen radio
- Paristoja taskulamppua ja radiota varten, sekä laturi, jolla voi ladata matkapuhelimen ilman sähköä
- Kotivaraa: juomavettä, säilykkeitä, kuivamuonaa, lääkkeitä, sidetarpeita, desinfiointiaineita, pyyhkeitä, käteistä rahaa jne.
- Polttopuita, mikäli kotona on takka tai puu-uuni

LÄMPÖKATKOS

Rakennusten kylmeneminen lämmityksen katkettua vaihtelee muun muassa rakenteiden lämmönvarauskyvyn, lämmöneristyksen tason ja ilmanvaihdon mukaan. Ratkaisevaa on lisäksi ulkoilman lämpötila.

Jos rakennuksen sisälämpötila on lähtenyt laskemaan ja rakennuksessa on pakko oleilla, seuraavia ohjeita voi soveltaa tilanteen ja mahdollisuuksien mukaan:

- Sulje ikkunat ja pidä ulko-ovi kiinni. Sulje väliovet käytäviin, tuulikaappeihin ja eteiseen, sekä tuki raot
- Vähennä ilmanvaihtoa. Seuraa kuitenkin samalla huoneen ilman laatua. Ilman hiilidioksidimäärät voivat nousta korkeiksi, jos ilmanvaihto on kokonaan poikki. Tarvittaessa tuuleta tilat nopeasti ristivedolla
- Yritä pitää yksi tila lämpimänä. Sulje uloimpien huoneiden ja kulmahuoneiden ovet ja tuki kylmän ilman pääsy niistä matoilla tai pyyhkeillä
- Peitä ikkunat paksuilla verhoilla tai vilteillä. Tuo lattialle lisää mattoja
- Pue päälle lämipimät, hengittävät vaatteet. Lisää jalkaan sukkia tai kengät, vedä tarvittaessa hattu päähän ja käsineet käteen
- Jos joudut yöpymään kylmässä tilassa, kokoa sängyt yhteen, lämpimimpään, tilaan
- Suojaa arat kohteet (putkistot) ja rajoita lämpimän veden käyttöä
- Lämpökatkoksen pitkittyessä tietoa saa lämpöyhtiöltä ja tiedotteista. Seuraa radion uutisia
- Mikäli vika on asunnon tai talon omassa lämpöverkossa, ilmoita asiasta kiinteistöhuoltoon/isännöitsijälle

VESIVAHINKO JA KESKEYTYS VEDENJAKELUSSA

Säännöllinen huoneiston kunnan tarkastelu auttaa havaitsemaan ajoissa veden aiheuttamat vahingot. Kosteusvaurion tai vesivuodon aikainen huomaaminen helpottaa sen hoitamista ja pienentää jälkivahinkoja. Jos havaitset seuraavia muutoksia, ota yhteyttä kiinteistöhuoltoon tai isännöitsijään:

- Levy tai parketti turpoaa
- Maalit irtoavat
- Homepilkkuja on pinnoilla
- Rappaus irtoaa
- Vesi- ja lämmityskulut nousevat huomattavasti
- Putkistosta kuuluu outoa suhinaa ja kylmävesihanasta tulee pitkään lämmintä vettä

Vesikatkos

- Sulje vesihanat
- Tarkista pesukone/tiskikone; sulje tarvittaessa vesihana ja keskeytä pesuohjelma
- Säännöstele veden käyttöä
- Varastoi vettä astioihin

Vesivuoto

- Katkaise vuotokohteesta ja sen läheisyydestä sähkö
- Tyrehdytä vuoto esimerkiksi sulkemalla veden pääsulku
- Ilmoita asiasta huoltoyhtiölle tai isännöitsijälle
- Tarvittaessa ota yhteys yleiseen hätänumeroon 112

Mikäli vesivaara uhkaa rakennuksen ulkopuolelta:

- Selvitä vesivaaran aiheuttaja
- Pyri estämään veden pääsy rakennukseen
- Hälytä tarvittaessa lisäapua
- **Veden pääsulun sijainti:** Lämmönjakohuone
- **Lämmönjakohuoneen sijainti:** C-talon pääty

IRTAIMEN TAVARAN JA PALOHERKÄN MATERIAALIN SÄILYTYS

Asuintilat

- Asunnoissa tulee välttää tarpeettomien tavaroiden varastointia
- Asuintiloissa, mukaan lukien niihin kuuluvat parvekkeet, terassit tai vastaavat tilat, saa säilyttää palavia nesteitä sekä aerosoleja yhteensä enintään 25 litraa, mikäli se on turvallisuutta vaarantamatta mahdollista
- Asuintiloissa, mukaan lukien niihin kuuluvat parvekkeet, terassit tai vastaavat tilat, saa säilyttää nestekaasua enintään 25 kg, mikäli se on turvallisuutta vaarantamatta mahdollista
- Asuintiloissa voi säilyttää lyhytaikaisesti ilotulitusvälineitä, enintään 5 kg (netto), mikäli tämä on turvallisuutta vaarantamatta mahdollista. Nämä on säilytettävä lukitussa kaapissa siten, ettei niiden läheisyydessä ole sellaisia lämmönlähteitä tai tulenkäsittelyä, joka voisi aiheuttaa tulitteiden syttymisen
- Asuintiloissa saa säilyttää enintään 2 kg ruutia, yhteensä enintään 20000 ampuma-aseissa, työkaluissa ja lähetyspistooleissa käytettävää patruunaa ja niiden sytytysnallia

Yleiset ja yhteiset varastot (esim. pyörävarasto, häkkivarastot), kellarit, ullakot

- Ei saa säilyttää helposti syttyvää materiaalia
- Ei saa säilyttää herkästi syttyviä tai palavia nesteitä tai kaasuja, kuten esimerkiksi bensiiniä, nestekaasua, kaasupulloja tai ilotulitteita. Nestekaasun ja muiden ilmaa raskaampien syttyvien kaasujen säilytys on kielletty rakennusten kellari-, ullakko- ja vastaavissa tiloissa.
- Palavia nesteitä ja syttyviä kaasuja ei saa säilyttää yhteisessä kellari- tai ullakkotilassa, joka on tarkoitettu asuntokohtaisen talousirtaimiston säilyttämiseen
- Käytävät ja kulkureitit tulee pitää vapaina ja esteettöminä kaikesta tavarasta

SÄHKÖPALOTURVALLISUUS

- Epäkuntoisia sähkölaitteita ei saa käyttää- Älä korjaa vioittuneita sähkölaitteita itse
- Lue laitteen käyttöohje ennen sen käyttöönottoa
- Varusta herkästi päälle unohtuvat sähkölaitteet kellokytkimellä
- Myös tietoteknisissä laitteissa on palovaara
- Sammutuspeite on tarpeellinen tiloissa, joissa on sähköisiä pienlaitteita
- Puhdista laitteet ja niiden lähiympäristö pölystä säännöllisesti

Sähköjohdot, sähkökaapit ja -keskukset

- Jatkojohdot on tarkoitettu vain tilapäiskäyttöön, ei jatkuvaan käyttöön
- Laitteen tai jatkojohdon kuumeneminen on ensioire laiteviasta
- Vioittuneet jatkojohdot tulee poistaa käytöstä ja niiden korjaaminen itse ei ole suositeltavaa
- Sähkökaappien edustat tulee pitää vapaakulkuisina ja kaapeissa ei saa säilyttää tavaraa

Valaisimet

- Sijoita valaisin riittävän kauas palavasta materiaalista. Älä peitä valaisimia tai ripusta niihin esineitä
- Vioittuneet vilkkuvat loisteputket ja sytyttimet tulee vaihdattaa
- Halogeenilamput kuumenevat voimakkaasti - sijoita palava materiaali riittävän kauas lamputa

Kylmälaitteet (pakastin ja jääkaappi)

- Imuroi laitteiston konetila sekä laitteen takana olevat jäähdytyskennot säännöllisesti. Laitteen taakse kertyvä pöly on itsestään herkästi syttyvää ja aiheuttaa laitteen ylikuormitusta
- Toimita epäkuntoinen laite huoltoon

Televisio ja muut kodin sähkölaitteet

- Älä jätä laitteita vire- tai valmiustilaan yöksi tai viikonlopuksi
- Varmistu, että laitteen ympärillä on riittävästi tilaa, jotta ilma pääsee kiertämään ja syntyvä lämpö poistumaan
- Laitteet tulee imuroida ulkoapäin säännöllisesti
- Laitteiden päällä ei saa pääsääntöisesti säilyttää tavaraa
- Irrota kännykän yms. laitteiden laturi pistorasiasta aina käytön jälkeen

Kodin pesukone

- Tutustu koneen käyttöohjeeseen ennalta
- Seuraa, ettei kone ylikuormitu
- Puhdista koneen rikkasiivilä säännöllisesti ja kytke vesi pois päältä koneen käytön jälkeen vesivahinkojen välttämiseksi

Keittiön liesi

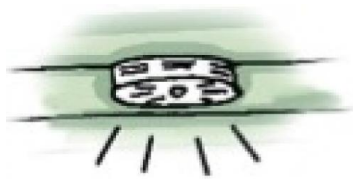
- Lieden päällinen tulee pitää aina vapaana ylimääräisestä tavarasta. Muista huolehtia myös liesituulettimen rasvasuodattimen puhdistuksesta
- Älä jätä liettä päälle ilman valvontaa
- Älä jätä liedelle ruokaa - liesi voi kytkeytyä vahingossa päälle

- Erillinen liesivahti tai turvakytkin tuo lisää paloturvaa

KODIN PALOVAROITIN

Palovaroitin on halpa henkivartija, joka antaa aikaa pelastautumiselle. Palotilanteessa pelastautumiselle on aikaa vain muutama minuutti.

- Huoneiston jokaisen kerroksen/tasanteen jokaista alkavaa 60 m² kohden on oltava vähintään yksi palovaroitin
- Huoneiston haltija eli asukas on velvollinen huolehtimaan huoneistonsa varustamisesta palovaroittimella ja sen toimintakunnosta. Varoittimen toimintakunto tulee tarkastaa säännöllisesti kuukauden välein (tai valmistajan ohjeen mukaisesti) varoittimen testauspainikkeesta. Palovaroitin tulee puhdistaa liasta ja pölystä valmistajan ohjeiden mukaisesti

JÄLKIVAHINKOJEN TORJUNTA

Jälkivahinkojen torjunnalla tarkoitetaan niitä toimenpiteitä, joilla pyritään estämään tulipalosta ym. onnettomuudesta aiheutuvien lisävahinkojen syntyminen sekä käynnistämään vahinkojen saneeraus. Jälkivahinkojen torjunta aloitetaan heti, kun onnettomuus- tai vahinkotilanne sen sallii. Palaneeseen rakennukseen ei kuitenkaan saa mennä ilman pelastustoiminnan johtajan lupaa.

Jälkivahinkojen torjuntaan kuuluvat mm. vesi-, savu- ja hajuhaittojen poistaminen, korroosion estäminen, sähkön ja lämmön järjestelyt yms. toiminta. Tehokas ja ajoissa aloitettu jälkivahinkojen torjunta vähentää huomattavasti taloudellisia tappioita ja lyhentää toiminnan keskeytysaikaa.

Jälkivahinkojen torjunnan toimenpiteet:

- Irtaimiston hätäsiirrot ja suojaaminen (muovia, pressuja ym.)
- Sähkön, lämmityksen ja valaistuksen järjestäminen (valo- ja voimavirtajohtoja, aggregaatti, rakennuskuivureita, valonheittäjiä ym.)
- Savutuuletus pelastuslaitoksen avulla (ikkunoiden ja ovien aukaiseminen)
- Kosteudelle herkkien koneiden ja laitteiden puhdistus ja kuivaus (puhaltimia, kuivausrättejä ym.)
- Vesivahinkojen pienentäminen (vesilastoja, muovia, vesi-imuri ym.)
- Tulipalon aiheuttaman sotkun siivoaminen (raivaus- ja siivousvälineitä, harjoja, lapioita ym.)
- Palaneen rakennuksen korjaus (särkyneet ikkunat ym., vasaroita, nautoja, sahoja, kirveitä ym.)
- Sortuneiden rakenteiden kannatus ja tuenta
- Kaikki muu mahdollinen toiminta vahinkojen pienentämiseksi
- Käytetään tarvittaessa jälkivahinkojen torjuntaan erikoistuneita ammattilaisia
- Riittävästi omaa kalustoa jälkivahinkojen torjunnan aloittamiseen

KOTIVARA

Kotivara tarkoittaa, että kotiin hankitaan ruokaa ja muita päivittäin välttämättä tarvittavia tavaroita vähän enemmän. Kotivaran pitäisi riittää useaksi päiväksi, jopa viikoksi. Kotivaraa käytetään päivittäin "parasta ennen"-suosituksia noudattaen, ja uutta hankitaan tilalle. Näin elintarvikkeet säilyvät tuoreina ja tavarat käyttökelpoisina.

Pelastustoimen ohjeen mukaan yhden henkilön viikon kotivara voi olla esimerkiksi seuraavanlainen

- Perunaa 0,5 kg, riisiä ja makaronia 0,5 kg, öljyä ja rasvoja 0,5 kg, sokeria 0,5 kg, UHT-maitoa 1 l sekä vettä.
- Lisäksi juomia, vettä 16 l, leipää ja viljavalmisteita 1,5 kg, maitoa ja maitotuotteita 1,3 kg, hedelmiä ja marjoja 1 kg, vihanneksia ja juureksia 1,5 kg, lihaa, kalaa, kanaa ja kananmunia 1 kg.
- Muista erikseen lapset, vanhukset ja sairaat sekä eläimet! Muista myös vesi!

Lisäksi jokaisen asukkaan tulisi huomioida omat erityistarpeensa

- Henkilökohtaiset lääkkeet ja hygieniatarvikkeet
- Radio, taskulamppu, paristot ja kännykän laturi

TUHOPOLTTOJEN ENNALTA EHKÄISEMINEN

Monet tulipalot ovat tuhopolttoja eli tahallaan sytytettyjä. Suurin osa tuhopoltoista kohdistuu helposti sytytettäviin ja huonosti valvottuihin paikkoihin. Myös varomattomasta tulenkäsittelystä voi seurata tulipaloja, etenkin jos helposti syttyvää materiaalia säilytetään huolimattomasti.

Keinoja tuhopolttojen torjuntaan ovat esimerkiksi:

- Riittävä ja hyvä valaistus - sekä piha-alueilla että sisätiloissa
- Asiattomien pääsyn estäminen tiloihin - huolehdi asianmukaisesta lukituksesta. Rakennuksen yleiset tilat, kellarit ja ullakot on hyvä pitää lukittuina. Myös asiattomien pääsy katolle on syytä estää
- Rappukäytävässä, eteisessä, käytävillä tai tuulikaapeissa ei säilytetä eikä varastoida tavaraa
- Syttyvää materiaalia ei säilytetä rakennuksen seinustoilla, jotta se ei aiheuta palon leviämistä vaaraa rakennukseen
- Pyörätelineet, penkit ja roskakorit kiinnitetään, jotta niitä ei voida käyttää rikkomisvälineenä
- Jäteastiat ja -katokset sijoitetaan riittävän kauas rakennuksista (suojaetäisyydet) tai vaihtoehtoisesti estetään palon leviäminen rakennukseen palonkestävillä rakenteilla tai jätteiden syvässä säilytyksessä
- Jätesäiliöt sijoitetaan lukittuihin tiloihin tai niissä on lukittavat kannet
- Helposti syttyvää materiaalia ei säilytetä kellari- ja ullakotiloissa
- Ulkopuolisista henkilöistä tehdään tarvittaessa ilmoitus poliisille
- Tulentekovälineet pidetään poissa lasten/asiattomien ulottuvilta
- Lisätään ihmisten turvallisuustietoutta
- Huolehditaan yleisestä siisteydestä ja järjestyksestä

YLEISOHJEITA KODIN TAPATURMIEN ENNALTA EHKÄISEMISEKSI

- Pidä käytävät ja kulkuväylät vapaana ja esteettöminä, jotta poistuminen olisi hätätilanteessa turvallista
- Kiinnitä huomiota paloturvallisuuteen kodin jokaisessa huoneessa (mm. Sähkölaitteet, kynttilät)
- Huomioi kalusteiden ja sisusteiden turvallisuus (esim. maton kulmat, kirjahyllyjen kiinnitykset) sekä yleinen siisteys ja järjestys
- Varusta kotisi palovaroittimella (vähintään 1 kpl jokaista alkavaa 60 m² kohden)
- Hanki kotiisi alkusammutuskalustoa (esim. sammutuspeite, min. 120x180cm, tai käsisammutin). Opettele käyttämään niitä
- Tutustu ennalta kotisi poistumismahdollisuuksiin ja -reitteihin
- Perehdy huolella annettuihin turvallisuus- ja toimintaohjeisiin. Noudata niitä
- Noudata avotulen käyttöä koskevia ohjeita ja määräyksiä (esim. tupakointi, kynttilät, hitsaus, tulityöt)
- Pidä sähkökeskusten ja muiden teknisten tilojen edustat vapaana ja esteettömänä. Älä varastoi teknisiin tiloihin tavaraa
- Irrota laitteet pistorasiasta pidemmän poissa olon ajaksi
- Älä peitä sähkölaitteita / sähkökäyttöisiä lämmitys- ym. laitteita. Älä käytä viallisia sähkölaitteita. Noudata laitteiden käyttöohjeita
- Toimita roskat ja jätteet niille varatuille paikoille
- Huolehdi riittävästä valaistuksesta
- Selvitä itsellesi miten toimitaan hätätilanteessa (esim. hätäilmoituksen tekeminen ja poistuminen hätätilanteessa)
- Noudata vaarallisten kemikaalien/palavien nesteiden/kaasujen käsittelyä ja säilytystä koskevia ohjeita ja määräyksiä
- Ilmoita vaaratilanteista ja havaitsemistasi turvallisuuteen liittyvistä epäkohdista isännöitsijälle/kiinteistöhuoltoon

ONNETTOMUUDEN JÄLKEEN

- Hakeudu tarvittaessa terveyskeskuksen hoitoon. Esim. jos olet hengittänyt savukaasuja ja voit huonosti
- Estä lisävahingot ja varmista, että tilojen vartioinnista tarvittaessa huolehditaan
- Ota yhteys isännöitsijään ja taloyhtiön hallitukseen
- Jos epäilet, että onnettomuuteen liittyy rikos, ilmoita asiasta poliisille ja pyydä rikosilmoituksesta/poliisitutkintapöytäkirjasta kopio vakuutusyhtiötä varten
- Ota yhteyttä vakuutusyhtiöosi ja pyydä heitä tekemään vahinkotarkastus. Se pitää tehdä ennen kiinteistön korjaustöiden aloittamista
- Ota tarvittaessa yhteyttä kriisiapuun (esim. rikosuhripäivystykseen tai terveydenhuoltoon)

SÄÄILMIÖIHIN VARAUTUMINEN JA NIISSÄ TOIMIMINEN

Myrskytuulet, sateet tai runsas lumipyry voi hankaloittaa elämää. Sääilmiöt voivat lisätä onnettomuusriskiä, esim. häiritä liikennettä, kasvattaa onnettomuusriskiä teillä ja vaikuttaa julkiseen liikenteeseen.

Ennen tilannetta

- Lykkää matkustamista. Jos autoilu on välttämätöntä, varaa mukaan lämmintä vaatetta, ruokaa ja juomaa
- Älä lähde vesille
- Lataa matkapuhelimet, varaa juomavettä ja tarkista taskulampun paristot ajoissa
- Kerää pihalta/parvekkeelta kalusteet ja muu irtain tavara, joka voi lähteä lentämään ja aiheuttaa lisää vahinkoja. Tarkista myös, missä kunnossa pihapiirin puut ovat - voivatko ne olla vaarassa kaatua
- Sulje ovet ja ikkunat. Tarkista, että kattoikkunat ja parvekelasit ovat kiinni
- Pidä eläimet sisällä
- Aja auto talliin tai pois puiden läheisyydestä
- Kytke pois ne sähkölaitteet, joihin pääset käsiksi

Tilanteen aikana

- Siirry sisätiloihin, pois ikkunoiden läheisyydestä. Telttakatokset, kevyet rakennelmat tai ulkorakennukset eivät ole turvallisia
- Älä yritä korjata omaisuusvahinkoja myrskyn aikana
- Vältä hissien käyttöä, sillä sähkökatkoja voi tulla
- Varo kaatuvia puita ja sähkölinjoja
- Jos olet ulkona, suojaudu kaatuvilta puilta kivien väliin, kalliojyrkänteen juureen tai ojaan
- Tarvittaessa soita 112

Tilanteen jälkeen

- Vältä matkustamista, jos se on mahdollista. Varo tielle kaatuneita puita. Varoita muita tielläliikkujia tiellä olevista esteistä vaikkapa varoituskolmiolla. Varo osittain kaatuneita tai ristikkäin kaatuneita puita, niissä voi olla jännityksiä
- Pysy ainakin 20 metrin etäisyydellä vaurioituneista sähköjohtimista
- Jos et itse tarvitse apua, auta naapuria
- Tarkista rakennuksen kattorakenteet, savuhormit ja ikkunat mahdollisen vaurioitumisen varalta
- Puhdistu tukkeutuneet sadevesijärjestelmät/ilmoita asiasta
- Ilmoita havainnoistasi tarvittaessa eteenpäin

10. VÄESTÖNSUOJAN SUUNNITELMA

Väestönsuojan sijainti	C-talon pääty, kuivaushuoneen yhteydessä
Suojan tyyppi	S1
Väestönsuojan varusteiden sijainti	Kuivaushuoneessa

Turvallisuus-henkilöstön materiaali	Varusteiden määrä	Taloon tarvittava määrä Muut huomiot
suojanaamari ja vss suodatin	2	2
Suojakypärä	2	2
Suojalasis	2	2
Suoja-asu	2	2
Suojakäsineet	2	2
Ensiapulaukku	1	1
Ensiside	2	2
Joditabletit	2 / asukas	
Turvallisuussuunnitelma -opas	2	2

VÄESTÖNSUOJAN MATERIAALI Määrä/suoja

Paarit	1
Vedensäilytysaine vesisäiliöiden mukaan	
Rautakanki	1
Suojan merkitsemiskilpi	1
Käsivalaisin	2
Sankoruisku	1
Suojan työkalut	1

SUOJAN TYÖKALUT

- Jakoavain, katkaisutaltta + taltta ja kenttälapio, Vasara, käsisaha ja nauvoja n. 2kg 60mm
- Pajavasara, pelastusköysi, piikkitaltta, Puukko, rautasaha + teriä 5kpl, ristipääruuvitaltta 8 mm
- Sorkkarauta, veistokirves ja voimaleikkuri

Väestönsuojan kunnossapito

Rakennuskohtaisten suojien kunnossapitovastuu on kiinteistön omistajalla. Pelastuslain 379/2011 mukaan väestönsuoja on voitava saattaa käyttöön 72 tunnissa.

- 72 tunnin määräaika riittää suojan tyhjentämiseen ja tarvittavan varustuksen asentamiseen, mutta ei enää laajoihin korjaus- tai varustelutöihin
- Väestönsuojan käyttöä normaalioloissa ei sinänsä ole rajoitettu. Suojassa ei kuitenkaan saa varastoida palavia nesteitä, nestekaasua, räjähdysaineita tai muuta helposti syttyvää materiaalia
- Väestönsuoja on suositeltavaa pitää jatkuvassa käytössä, jolloin rakenteet ja laitteet eivät pääse vahingoittumaan
- Suojan lämpötila on hyvä pitää välillä + 10 - 25°C ja suhteellinen ilmankosteus enintään 80 prosentissa
- On tärkeää, että suojan suojausominaisuudet eivät heikkene hoidon tai huollon taikka väärän käytön johdosta. Suojan hoidossa ja kunnossapidossa tulee kiinnittää huomiota kuorisuojaukseen, ilmanvaihtoon sekä vesi- sekä jätehuoltoon koskevien varusteiden kuntoon. Nämä ovat suojan käytön kannalta kriittisiä tekijöitä

Väestönsuojan käyttöönotto:

”Väestönsuojan laitteiden toimintakunnon varmistamiseksi ne tulee tarkastaa ja huoltaa vähintään 10 vuoden välein.”

”Laitteiden toiminnan tarkastuksesta tulee laatia tarkastuspöytäkirja, johon tehdään merkinnät suoritetuista tarkastuksista laitekohtaisesti. Tarkastuspöytäkirja on pyydettyä esitettävä pelastusviranomaiselle.” (Sisäasiainministeriön asetus väestönsuojien teknisistä vaatimuksista ja väestönsuojien laitteiden kunnossapidosta)

”Väestönsuoja sekä väestönsuojeluvälineet ja -laitteet on pidettävä sellaisessa kunnossa, että väestönsuoja voidaan ottaa käyttöön 72 tunnissa.”(Pelastuslaki 76§)

Normaaliolojen valmistelut

- Väestönsuojan käyttökuntoon laittoa tulee harjoitella normaaliaikana. Väestönsuojanhoitaja toimii osana kiinteistön turvallisuusorganisaatiota, ja huolehtii siitä, että suoja on aina toimintakuntoinen
- Väestönsuojan hätäpoistumistien maan pinnalle tuleva kohta tulee selvittää pelastussuunnitelmassa tarvittavien järjestelyjen osalta
- Tehtävään nimetyn väestönsuojanhoitajan on hankittava opastava väestönsuojanhoitajakurssi, jossa koulutetaan väestönsuojan hoitoon, käyttöön ja kunnossapitoon

Väestönsuojassa on aina syytä olla:

- käyttö- ja huolto-ohjeet laitteille ja varusteille sekä päiväkirja tai muu luotettava tapa todentaa huoltotoimenpiteiden suorittamisesta
- käyttöohjeet suojan hoitamisesta normaalioloissa ja toimenpiteet suojan saattamiseksi suojauskuntoon (Voidaan esittää myös pelastussuunnitelmassa, mutta tällöin pelastussuunnitelma on säilytettävä väestönsuojassa)
- ohje väestönsuojassa tehtävistä käyttökuntoon laittamisessa tarvittavista rakennus- ja purkutöistä väestönsuojapiirros (1:50), leikkauspiirros sekä suositeltavaa on myös asemapiirros (1:200 tai 1:500)

-
- väestönsuojaan suojattavien henkilöiden lukumäärästä kertova dokumentti

Ohje väestönsuojan käyttökuntoon saattamiseksi

- Suojanhoitaja ja varahenkilö vastaavat suojan kunnostamisesta. Heidän on tunnettava suojassa olevat laitteet sekä miten niitä käytetään. Lisäksi suojan valvoja vastaa järjestyksen ja siisteyden säilymisestä suojassa
- Suoja tyhjenetään sinne normaalioloissa varastoidusta tai muuten kerääntyneestä tavarasta jokaiselle suojalle laaditun tyhjennyssuunnitelman mukaisesti
- Kulkuaukoissa mahdollisesti käytetyt tilapäiset ovet ja muut rakenteet irrotetaan ja viedään pois suojasta

OVET

- Ovien tiivisteet tarkastetaan

HÄTÄPOISTUMSKÄYTÄVÄ

- Tarkistetaan hätäpoistumiskäytävän ja -luukun käyttökelpoisuus. Varaueloskäytävien uloimmat luukut avataan. Sisäpuolisten luukkujen sulkeutumiseen kiinnitetään erityistä huomiota

KÄYMÄLÄT

- Käymäläpytyt jaetaan kuivakäymälätiloihin. Jos käymälä tiloja ei ole seinillä eristetty, tehdään se nyt. Materiaalina voidaan käyttää levyä tai verhoa. Käymälöitä on oltava yksi jokaista alkavaa 20 m² kohden

VENTTIILIT JA ILMANVAIHTO

- Kaikki venttiilit tarkistetaan kiertämällä käsipyörästä ääriasentoihin. Venttiilejä on vesi-, viemäri- ja mahdollisissa lämpöputkissa
- Ylipaineventtiilit tarkistetaan ja nivelkohdat rasvataan
- Normaaliolojen ilmanvaihtoaukot tukitaan sijoittamalla suojalevyt tiivisteineen paikoilleen
- Paineventtiilien kunto tarkistetaan suojan ympärysseinien ulkopuolella
- Ilmakanavista ja suodattimien pinnalta poistetaan pöly ja irtoroskat
- Kaikki ilmanvaihtoon kuuluvat putket ja niiden kiinnitykset tarkistetaan
- Poistoventtiilit tarkistetaan kiertämällä niitä ääriasennosta toiseen

VARAVESISÄILIÖT

- Varavesisäiliöt puhdistetaan ja täytetään. Yleensä varavesisäiliöön on johdettu letku vesijohtoverkosta; jos näin ei ole, letku on hankittava tai vesi kannettava säiliöihin. Jos on sulkuhuone, siellä olevat suihkut ja suojan pesualtaat tarkistetaan. Vettä on varattava vähintään 50 litraa jokaista varsinaisen suojan alkavaa neliometriä kohden (30 litraa hlö)

VIEMÄRIT

- Lattia- ja kokoajakaivojen kannet poistetaan, kaivot puhdistetaan ja niiden toiminta kokeillaan laskemalla niihin vettä. Huom! Lattiakaivo on yhdistetty viemäriin sulkuventtiilin välityksellä. Kannet asetetaan paikoilleen

YLIPAINEMITTARI

- Katsotaan, että ylipainemittarissa on nestettä ja putken pää on auki. Varanestettä tulisi olla erillisessä pullossa (värjättyä polttoöljyä)
- Ilmamäärämittarien herkkyyks kokeillaan koekäytön yhteydessä

MUUT HUOMIOT

- Tarkistetaan mahdollisten varavoimakoneiden ja puhaltimien kunto
- Tarkistetaan suojan paineisuus: Paine-koete suoritetaan laitetuimittajien antamien ohjeiden mukaan. Tavoitteena on tarkastaa, että suojaan saadaan tarvittava ylipaine eikä suoja "vuoda" liikaa

SÄHKÖLAITTEET JA VIESTINTÄYHTEYDET SEKÄ ANTENNIT

- Selvitetään, missä ovat suojan sähkölaitteiden päävarokkeet ja tarkistetaan: valaisimet ja varalamput, katkaisimien toiminta, seinäkoskettimien kunto
- Selvitetään, missä ovat antenni- ja puhelinkytkinrasiat; ellei niitä ole, on ne laitettava suojaan (suojiin). Varmistutaan, että puhelin on kiinteistön omin toimenpitein mahdollista kytkeä puhelinverkkoon. Varmistutaan, että puhelinnumero on tiedossa kunnan viranomaisilla

TILOJEN JAKAMINEN JA VARUSTAMINEN

- Suojan tilat jaetaan ennakolta tehdyn suunnitelman mukaisesti oleskelualueisiin ja toimintapaikkoihin (naiset/miehet, suojeluelimet, työpaikkojen henkilöstö, asiakkaat). Jokaista suojattavaa henkilöä varten on oleskelupaikka, jossa on myöskin mukana olevat henkilökohtaiset tavarat, lääkkeet ja säilyvät elintarvikkeet
- Suojassa on oltava tarpeellinen määrä istuimia, pöytiä sekä kaksi/kolmikerroksiset sängyt n. kolmasosalle suojaan tulevasta henkilöstöstä. Lisäksi on suojaan hankittava poikkeusoloja varten erilaisia välineitä ja tarvikkeita, jotka tekevät mahdolliseksi oleskella siellä pitemmänkin ajan
- Varavalaistuksen toiminta tarkastetaan

Säteilymittauksien aloittaminen

- Säteilymittaukset suoritetaan määrävälein, aina samoista paikoista
- Tulokset kirjataan ja tiedot toimitetaan suojelujohtajalle
- Tulosten perusteella suojelujohtaja tekee päätöksiä suojautumisen tehostamisesta. Suojelujohtaja voi harkintansa mukaan antaa suojautumiskäskyn ennen viranomaisten antamaa määräystä
- Kun annosnopeus ylittää 1000 mikroSv/h, viranomaiset antavat säteilyhälytyksen ulkohälyttimillä ja radion välityksellä
- Tämän jälkeen suojelujohtajan on annettava suojautumiskäsky, jonka jälkeen alkaa suojautuminen väestönsuojaan
- Väestönsuojassa pysytään annosnopeuden ollessa korkealla
- Suojautuneet noudattavat suojassa suojelujohtajan ennalta laatimaa suunnitelmaa tai päiväohjelmaa
- Kun mittaukset osoittavat annosnopeuden laskeneen ja viranomaiset antavat luvan siirtyä ns. lievennettyyn suojautumiseen, voidaan liikkua rakennuksen sisätiloissa, varsinaisen suojan ulkopuolella, lyhyitä aikoja kerrallaan
- Tiedustelijat tekevät säteilymittauksia ulkona suojavarusteissa. Lievennetty suojautuminen voi kestää pitkään, jopa viikkoja

Ulkokäyntien turvallisuus

- Ulkokäynneillä tulee olla mukana säteilymittari
- Ulkokäynnillä henkilön saama säteilyannos kirjataan ylös
- Ulkokäyntejä ei saa suorittaa vain yksi henkilö, vaan kävijöitä vuorotellaan
- Tiedustelukäynneiltä palaavat säteilypölylle altistuneet pestään huolellisesti ennen suojatiloihin siirtymistä
- Koko ajan tulee seurata viranomaisohjeita ja noudattaa niitä
- Hälytystila puretaan viranomaisten käskystä

Toimenpiteet hälytystilan purkamisen jälkeen

- Aloitetaan laitteiston ja tilojen puhdistustoimenpiteet
- Koko ajan huolehditaan henkilökohtaisen säteilyannospäiväkirjan ylläpidosta
- Annosnopeuden laskettua alle 100 mikroSv/h voidaan palata normaaliin päivätoimintaan